

Vzdělání v nejjihnějším městě České republiky má mnohasetletou tradici, která sahá až hluboko do 16. století, kdy se objevuje první nepřímá zmínka o existenci individuální české školy v Kaplici. Vyučování zajišťoval především místní kněz, jenž vzdělával žáky zejména v náboženství, čtení, psaní a počítání. Ryze český charakter si kaplická farní škola zachovala až do roku 1620, kdy bylo vyučování násilně přerušeno počínající třicetiletou válkou. Dochované zprávy po bitvě na Bílé hoře již hovoří o vzdělávání pouze v německém jazyce v jednotřídní škole „o jedné světnici v domě, který má dnes číslo popisné 119.“ K návratu češtiny do školních lavic dochází až o více než sto let později, kdy paradoxně v rámci tereziánských reforem kladoucích důraz na sjednocující německý jazyk, opětovně zavedli české vyučování Ignác Taton a Kašpar Winter. Ti také položili základy vedoucí k nejslavnější epoše školství na Kaplicku v poslední čtvrtině 18. století, jehož symbolem se stal zdejší farář **Ferdinand Kindermann**.

Ferdinand Kindermann

Pod jeho vedením se místní škola stala velmi brzo tzv. školou vzorovou, ve které se uplatňovaly nejnovější pedagogické metody vycházející částečně již z poznatků evropského reformátora Jana Amose Komenského. Budova vzorové školy byla díky své vynikající pověsti opravena na náklady hraběte Buquoye a výuka mohla být dále rozšiřována o hudbu, ruční práce a základy ovocnářství a zelinářství. Díky těmto skutečnostem začaly navštěvovat školu také děti ze vzdálenějších vesnic. Vzdávajícímu počtu žáků však přestávala vyhovovat stávající budova školy, avšak na trvalejší řešení si Kapličtí museli počkat až do roku 1862, kdy byla postavena nová škola nedaleko kostela čítající 5 učeben, jeden učitelský kabinet i byt správce. O dvanáct let později se dostalo městu ještě měšťanské školy chlapecké, která ale musela opět řešit nedostatek vyhovujících prostor. Některé třídy tak musely být dokonce umístěny v soukromých domech. Až v roce 1890 byla konečně měšťanská škola přemístěna do západní části městského pivovaru, kde probíhalo vyučování až do roku 1910. Slavnostní okamžik pro všechny žáky kaplických škol nastal 3. října téhož roku, kdy byla slavnostně otevřena moderní školní budova dnešního gymnázia a obchodní akademie v Linecké ulici. Díky dostatečnému počtu vhodných učeben se v novém objektu usadila jak škola měšťanská, tak i obecná společně se školou mateřskou. Kapličtí zastupitelé se zároveň rozhodli, že na počest 60letého výročí vlády císaře ponese škola jméno „Měšťanská a jubilejní škola císaře Františka Josefa I. Tento název jí vydržel až do roku 1918. Po vzniku samostatné Československé republiky se již nikdo nechtěl ohlízet zpět do minulosti, ale naopak nastával čas dalekosáhlých změn, které se promítaly nejen ve školství. V roce 1919 tak byla konečně v Kaplici otevřena česká obecná škola a o dva roky později i česká měšťanská škola. Postupem času byly otevírány další a další ročníky tak, že úplná česká měšťanská škola v Kaplici byla od školního roku 1925/1926. Obě české školy byly umístěny ve staré školní budově, která již dávno nevyhovovala, a proto 30. září 1924 byl vyhledán komisí ministerstva veřejných prací vhodný pozemek pro vybudování nové české školy. Stavba byla zahájena na jaře 1937 a ukončena v srpnu roku 1938.

V budově v Omlenické ulici bylo umístěno 7 tříd měšťanské školy, 2 třídy obecné školy, 2 místnosti mateřské školy, kreslárna, tělocvična a 5 kabinetů. Dále zde byla školní kuchyně, dílny, šatna u tělocvičny, byty školníka a ředitele školy a místnost k úschově jízdních kol žáků, která byla pod tělocvičnou. K slavnostnímu otevření nové české školy v Kaplici došlo 11. září 1938, kdy se však nad osudem samostatného Československa začala povážlivě stahovat válečná mračna. Již 13. září se na budově radnice objevuje hákový kříž a za necelý měsíc, 8. října, je Kaplice připojena k hitlerovské třetí říši. Děti, které v inkriminovaný den přišly do školy, byly poslány ředitelem opět domů, který později odjel nákladním automobilem i se školním inventářem do nedaleké Besednice, kde byla škola po dobu války nouzově umístěna.

Budova gymnázia a obchodní akademie - polovina 20. století

K dlouho očekávanému návratu mohlo dojít až v květnu 1945. Protože školní budovy v Kaplici sloužily v průběhu války jako lazaret a provizorní nemocnice nebylo možné zahájit v čas plánovanou výuku. Školní rok 1945/46 tak byl zahájen až 15 října 1945. V prosinci téhož roku navštěvuje školu ministr školství Zdeněk Nejedlý, jehož jméno poté ponese několik desetiletí. Bouřlivý poválečný školní rok skončil již 22. června 1946. A nebyl to rok jednoduchý! Chyběly základní učební pomůcky, nedostávalo se učebnic, kabinetní sbírky byly nenávratně zničeny a učitelé tak museli značně improvizovat. I přes tyto komplikace se však podařilo kaplické školství stabilizovat a v dalších letech tak mohlo prodělat značný rozvoj.

Po komunistické puči v únoru 1948 nastala opět doba velkých změn, které se projevovaly velmi silně také ve školství. S novou komunistickou koncepcí všeobecného vzdělávání souvisela reforma stávajícího školského systému, jež se uskutečnila prostřednictvím nově přijatého zákona o jednotné škole. Z nového nařízení vyplývalo povinné sloučení dosavadních škol národních, středních a gymnázií v jeden celek, který nesl název školy všeobecně vzdělávací. Součástí těchto škol bylo 8 tříd povinné školní docházky a zároveň tři ročníky školy střední. Hlavní myšlenkou provedené reformy bylo zajistit jednotné vzdělání pro všechny děti v komunistickém Československu v rámci těchto jedenáctiletých škol.

Škola tohoto typu byla v Kaplici zřízena k 1. září 1953 a tento datum můžeme dále považovat za počátek středního školství ve městě.

Jedenáctiletá střední škola

Jedenáctiletá střední škola v Kaplici vznikla sloučením školy národní a střední (dnešní I. a II. stupeň, tzn. celkem 8 tříd) a na ně dále navazoval první ročník vyšší střední školy (odpovídající prvnímu ročníku dnešního gymnázia). Své brány otevřela žákům 1. září 1953, které slavnostně přivítal nový ředitel Karel Kozlík. Škola sídlila v Omlenické ulici a zahrnovala celkem 19 tříd! Deset tříd 1. až 5. ročníku, osm tříd 6. až 8. ročníku a jednu třídu devátou, do které bylo zapsáno 24 studentů, jež tvořili první ročník střední školy. Všechny 19 tříd se však muselo vejít do pouhých 11 učeben, což značně komplikovalo vyučování.

Proto vzniklo nouzové řešení, kdy byla výuka rozdělena na dopolední a odpolední vyučování. Jediné východisko spočívalo v nalezení dalších vhodných prostorů pro umístění vybraných tříd. Nakonec byla vybrána budova v Linecké ulici č.p. 368, kde dříve sídlila německá a po roce 1945 také odborná učňovská škola. V roce 1953 byly ale tyto prostory využívány jako služebna Pohraniční stráže. Po proběhnutých jednání nakonec Pohraniční stráž mezi léty 1953 až 1955 budovu vyklidila a jedenáctiletá střední škola našla na další desetiletí kvalitní zázemí. Škola byla tedy od roku 1955 umístěna ve dvou nedalekých objektech. Hlavní budova zůstávala stále v Omlenické ulici a v bývalé německé škole v ulici Linecká (tehdejší Rudé armády) sídlil kromě několika tříd a školní jídelny také internát.

Ve školním roce 1955/56 vychází ze školy prvních 20 maturantů. V roce 1959 odchází do důchodu první ředitel Karel Kozlík a na jeho místo přichází Josef Lávička.

Střední všeobecně vzdělávací škola – SVVŠ

V roce 1960 došlo k prodloužení základního vzdělávání z osmi na devět let. Doba studia maturantů se tak protáhla z jedenácti na dvanáct let. Jedenáctiletá střední škola byla tedy následně přejmenována na střední školu všeobecně vzdělávací a oddělena od základní devítileté školy. Sídlo obou škol zůstávalo stále v Omlenické ulici, a tímto rozdělením získává od roku 1960 Kaplice navíc druhou základní školu, jelikož první se nacházela v ulici Linecké č.p. 368. Po krátkém intermezzu Miroslava Trupla (1961-1962) se dlouholetým ředitelem stává Karel Kovařík, který zastává tuto funkci až do roku 1974. Na obou školách znovu roste rychle počet žáků. Opět se přistupuje k vyučování na směny, a proto dochází k výstavbě nové školní budovy na konci ulice Fantova. Stavba je započata v roce 1961 a vychází z požadavku Okresního národního výboru v Kaplici z roku 1959 jehož součástí je i detailní investiční plán. Pro novou školu je určen moderní typ budovy vypracovaný projektanty v tehdejší Gottwaldově (Zlíně). Nová školní budova se skládala ze šesti navzájem propojených objektů, jež měly tvořit ideální zázemí pro žáky i učitele. Samotná realizace trvala dva roky a celkové náklady byly vyčísleny na částku 6 856 000 Kč. Slavnostní otevření ale proběhlo až o několik měsíců později – 30. srpna 1964. Střední všeobecně vzdělávací škola se tedy v průběhu letních prázdnin roku 1964 přestěhovala do nového objektu ve Fantově ulici i se základní devítiletou školou. Základní devítiletá škola z Linecké ulice se naopak přestěhovala zpět do budovy v ulici Omlenické. Díky otevření nové školy bylo definitivně odstraněno komplikované vyučování dělené na dopolední a odpolední směny a zajištěno vzdělávání v odborných učebnách. Město Kaplice tak konečně vyřešilo palčivý problém, táhnoucí se od skončení druhé světové války spočívající v nedostatku vhodných prostor ke kvalitnímu vzdělávání místních dětí.

Gymnázium a střední ekonomická škola

Dne 1. září 1969 nastupují kapličtí studenti do nového typu střední školy. Vzhledem k opětovné reorganizaci školského systému bylo středoškolské studium prodlouženo ze tříletého na čtyřleté a střední všeobecně vzdělávací škola se transformovala v humanitně zaměřené gymnázium. Jeho ředitel nadále zůstával Karel Kovařík, kterého v roce 1974 vystřídal Karel Maryška. Gymnázium sídlilo až do roku 1977 ve Fantově ulici, ale od září téhož roku došlo k jeho definitivnímu přemístění do současné budovy v Linecké ulici č.p. 368.

Velké změny však nečekaly pouze studenty kaplického gymnázia. Od 1. září 1969 bylo zahájeno také vyučování na střední ekonomické škole v Linecké ulici, které byla jedinou školou tohoto typu na českokrumlovském okrese. Její součástí byla zprvu i dvouletá dívčí odborná škola a dvouletá škola ekonomická. Celkem navštěvovalo všechny tři typy škol v roce 1969/1970 233 studentů! První ředitelkou byla jmenována Dagmar Emrová, která vedla školu pouhé dva roky, než byla vystřídána dlouholetým ředitelem Jiřím Lískovcem.

Před zahájením školního 1969/1970 ale musela střední ekonomická škola znovu řešit problémy s nedostatkem místa. Ve školní budově se totiž dále nacházelo učiliště STS a zemědělské odborné učiliště, zvláštní škola a výzkumný ústav VŠZ. Během letních prázdnin se nakonec podařilo najít nezbytné kompromisy a výše zmíněné instituce byly přestěhovány na jiná místa v Kaplici. V budově proběhly nejnnutnější úpravy a od 1. září se studenti střední ekonomické školy mohli těšit na vyučování ve vlastní škole. Ta byla hned zpočátku velmi dobře vybavena i po stránce materiální. Z Brna získala nové psací stroje, kalkulační a sčítací soupravy a pro nově vybudované výpočetní středisko byl dokonce pořízen počítač Cellatron SE 2d! Od roku 1971 zavedla škola také nástavbové studium pro absolventy všech typů středních škol. Výuka probíhala v postupně rekonstruovaných a dobře vybavených učebnách bez vážnějších komplikací, které nevznikly ani po sloučení střední ekonomické školy a gymnázia v roce 1977.

Od září tohoto roku se obě školy nacházely v jedné budově v Linecké ulici. Ředitelem celého subjektu nadále zůstával Ing. Jiří Lískovec a jeho zástupcem bývalý ředitel gymnázia Karel Maryška. V roce 1980 proběhlo předání a uvedení do provozu nové části budovy školy, která se rozšířila o 4 učebny, zmodernizovanou tělocvičnu, šatny a nové sociální zázemí. V tomto období započala také výstavba chemické laboratoře v přízemí školy.

V roce 1990 se po listopadových událostech změnilo po dlouhé době vedení školy a na místo ředitele nastoupil bývalý učitel gymnázia Jiří Havelka. V témže došlo k otevření prvního ročního obchodní akademie, která vznikla transformací ze střední ekonomické školy. Nově bylo zřízeno také sedmileté gymnázium, které se od roku 1995 přeměnilo na osmileté. Škola byla složena ze tří významných součástí: gymnázia, obchodní akademie a od roku 2006 i středního odborného učiliště. Její tehdejší název po tzv. splynutí byl Gymnázium, Střední odborná škola ekonomická a Střední odborné učiliště Kaplice a ředitelkou tohoto nového subjektu se stala Ing. Marta Caisová. Studijní obory jsou soustředěny do budovy v Linecké ulici č. p. 368 a učební obory lze navštěvovat na pracovišti v Pohorské ulici č. p. 86.

V září 2017 rezignovala Ing. Marta Caisová na svou funkci. Škola se totiž začala potýkat s nedostatkem žáků jak v maturitních, tak i učebních oborech.